

ชื่อเรื่อง รูปแบบการบริหาร โรงเรียนวิถีพุทธเพื่อมุ่งเน้นจิตอาสาของโรงเรียนคลองบางแก้ว (ภิรมย์ประชาราชบุรี) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2

ชื่อผู้วิจัย นางสาวเนา ศรีเรือง

ปีการศึกษา 2554

บทคัดย่อ

รูปแบบการบริหาร โรงเรียนวิถีพุทธเพื่อมุ่งเน้นจิตอาสาของโรงเรียนคลองบางแก้ว (ภิรมย์ประชาราชบุรี) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพการบริหาร โรงเรียนวิถีพุทธเพื่อมุ่งเน้นจิตอาสาของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 เพื่อวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อการบริหาร โรงเรียนวิถีพุทธเพื่อมุ่งเน้นจิตอาสาของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 เพื่อพัฒนารูปแบบการบริหาร โรงเรียนวิถีพุทธเพื่อมุ่งเน้นจิตอาสาของโรงเรียนคลองบางแก้ว (ภิรมย์ประชาราชบุรี) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 และเพื่อประเมินผลการใช้รูปแบบการบริหาร โรงเรียนวิถีพุทธเพื่อมุ่งเน้นจิตอาสาของโรงเรียนคลองบางแก้ว (ภิรมย์ประชาราชบุรี) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 ซึ่งเป็นการวิจัยแบบผสม เชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ (Mixed Method Research) ผลการวิจัยพบว่า

1. สภาพการบริหาร โรงเรียนวิถีพุทธเพื่อมุ่งเน้นจิตอาสาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 ตามระดับของคุณสมบัติที่มีครบถ้วน ดังนี้ สถานที่ในการเรียนรู้ตามแนววิถีพุทธ สถานที่ที่สงบ ปลอดภัยให้แก่ นักเรียน สถานที่ใช้ในพิธีทางศาสนา โรงเรียนปลอดจากสิ่งเสพติดทุกชนิด การคัดเลือกนักเรียนที่จะเป็นผู้นำในพิธีทางพระพุทธศาสนา แหล่งเรียนรู้เชิงวิถีพุทธในชุมชน การเขียนแผนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการกับหลักพุทธธรรม การนิมนต์พระสงฆ์มาให้ความรู้ทางพุทธศาสนาแก่นักเรียน การฝึกจิตและสมาธิเพื่อพัฒนาสติปัญญาของนักเรียน นำหลักไตรสิกขาและนำไปปฏิบัติได้เหมาะสม ส่งเสริมบรรยากาศแบบพี่แบบน้อง กิจกรรมธนาคารความดีของนักเรียน กิจกรรมส่งเสริมมารยาทของนักเรียน การแสดงความเคารพของนักเรียน แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงาน โรงเรียนวิถีพุทธ กำหนดการพัฒนาบุคลากรเพื่อเพิ่มพูนประสบการณ์ความรู้เกี่ยวกับโรงเรียนวิถีพุทธ จัดทำระบบบริหารสารสนเทศของโรงเรียน

2. ปัจจัยที่มีผลต่อการบริหารโรงเรียนวิถีพุทธเพื่อมุ่งเน้นจิตอาสาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 ได้แก่ จัดหาแหล่งเรียนรู้ในชุมชน กิจกรรมตอบปัญหาธรรมของนักเรียน การเรียนการสอนที่บูรณาการตามหลักพุทธธรรม การฝึกจิตและสมาธิเพื่อพัฒนาสติปัญญาของนักเรียน กิจกรรมธนาคารความดีของนักเรียน จัดกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อมของนักเรียน สถานที่ในการเรียนรู้ตามแนววิถีพุทธ การสอบธรรมศึกษาของนักเรียน การเข้าค่ายพุทธบุตรของนักเรียน แนวทางการผลิตสื่อการเรียนรู้ทางศาสนา การเขียนแผนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการกับหลักพุทธธรรม กิจกรรมในวันสำคัญทางศาสนา สถานที่ที่สงบ ปลอดภัยให้แก่ นักเรียน กำหนดกิจกรรมการทำความดีของนักเรียน ปฏิบัติธรรมในโอกาสวันสำคัญต่าง ๆ การแสดงความเคารพของนักเรียน สถานที่ใช้ในพิธีทางศาสนา นำนักเรียนไปเรียนรู้นอกสถานที่ตามแหล่งชุมชน นำหลักไตรสิกขาและนำไปปฏิบัติได้เหมาะสม การแสดงตนเป็นพุทธมามะกะของนักเรียน แหล่งเรียนรู้ที่ส่งเสริมการทำความดีของนักเรียน การป้องกันสิ่งเสพติดและอบายมุขในโรงเรียนและชุมชน การแสดงออกในทางที่ดีของนักเรียน กิจกรรมการเรียนการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ การเรียนรู้พุทธศาสนาจากประสบการณ์ที่ใกล้ตัวนักเรียน ส่งเสริมบรรยากาศแบบพี่แบบน้อง และสถานที่ดีดป่ายคิธรรม คำขวัญ ข้อเตือนใจ

3. ได้รูปแบบการบริหารโรงเรียนวิถีพุทธเพื่อมุ่งเน้นจิตอาสาของโรงเรียนคลองบางแก้ว (ภิรมย์ประชาราชบุรี) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 แบบ PROGRESS ได้แก่ แผนกลยุทธ์ด้านการบริหารโรงเรียนวิถีพุทธเพื่อมุ่งเน้นจิตอาสา (Plan) การปลูกฝังให้ผู้เรียนรายบุคคลเป็นผู้มีความเคารพผู้อื่น ในเชิงวิถีพุทธเพื่อมุ่งเน้นจิตอาสา (Respect) การจัดการเรียนรู้ที่มุ่งผลสัมฤทธิ์ให้ผู้เรียนทั้งองค์กรพัฒนาตนเองเป็นผู้มีจิตอาสา (Organization) การบรรลุเป้าหมายเชิงวิถีพุทธเพื่อมุ่งเน้นจิตอาสาของสถานศึกษาคือคุณภาพของผู้เรียน (Goal) การตอบสนองความต้องการของชุมชนเชิงวิถีพุทธเพื่อมุ่งเน้นจิตอาสา (Response) การเกิดจริยธรรมเชิงวิถีพุทธเพื่อมุ่งเน้นจิตอาสาของหน่วยงานต้นสังกัด (Ethics) ความเป็นมาตรฐานของการประเมินผลเชิงวิถีพุทธเพื่อมุ่งเน้นจิตอาสา (Standard) การพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่องให้ผู้เรียนมีจิตอาสาที่ยั่งยืน (Sustainability)

4. ผู้เรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 ของโรงเรียนคลองบางแก้ว (ภิรมย์ประชาราชบุรี) ปีการศึกษา 2554 จำนวน 358 คน ส่วนใหญ่มีจิตอาสาอยู่ในระดับตามเกณฑ์ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีจิตอาสาด้านเมตตาอยู่เหนือเกณฑ์เป็นอันดับแรก รองลงมา มีจิตอาสาด้านกรุณา อยู่เหนือเกณฑ์ มีจิตอาสา ด้านอุเบกขา ตามเกณฑ์ และมีจิตอาสาด้านมุทิตา ตามเกณฑ์